

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยก็เช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาจำนวนมากที่ประชากรส่วนใหญ่ เป็นผู้ มีถิ่นฐานหรือประกอบอาชีพอยู่ในชนบท การพัฒนาประเทศจึงมุ่งไปที่การพัฒนาชนบทเป็นสำคัญ อันจะเห็นได้จากประวัติการพัฒนาที่เริ่มมีบทบาทสำคัญในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า อยู่หัว ซึ่งได้กำหนดเป็นวัตถุประสงค์เป็นต้นแบบหมาย เช่น พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๔๗ (สุวิทย์ ยี่หวารพันธ์ ๒๕๐๔ : ๗๑) และเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาลก็ได้เริ่มงานพัฒนาชนบทเรื่อยมาจวบจนการพัฒนาประเทศแบบมีแผนตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๕๐๔ จนกระทั่งถึงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕-๒๕๒๙) อันเป็นแผนปัจจุบัน การพัฒนาชนบทก็ ได้รับการกำหนดไว้ในแผนตลอดมา ดังเช่นในบทที่ ๒ เรื่องสรุปประเด็นปัญหาหลักและจุดประ- สงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ หัวข้อจุดประสงค์ประการที่ ๔ ระบุว่า "ได้กำหนดจุดประสงค์การพัฒนาชนบทเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่ง เพื่อมุ่งพัฒนาชนบทในพื้นที่ที่ยัง ไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาที่แล้มาให้สามารถช่วยตัวเองได้ในอนาคต โดยจะมุ่งพัฒนาชนบท ที่ยากจนให้ขั้นสู่ระดับพหุพอกินและสามารถก้าวไปสู่ขั้นการอยู่ดีกินดีในระยะยาวต่อไป" และในบท เดียวกัน หัวข้อประเด็นปัญหาหลัก ประการที่ ๔ ระบุว่า "จากการศึกษาในหลาย ๆ ทางนั้นพบว่า ยังมีชาวชนบทถึงหนึ่งในสี่ของประชากรทั่วประเทศยังอยู่ในฐานะยากจน โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบนของประเทศ และหากปล่อยให้สภาพการณ์เช่นนี้มีต่อไปแล้ว ในที่สุดย่อมจะบ่อนทำลายความมั่นคงทางสังคมและการเมืองของประเทศอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้" (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ๒๕๒๕ : ๑๓,๔)

ในการพัฒนาชนบทและการพัฒนาชุมชน ไม่ใช่แค่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเท่านั้นที่ปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาชนบทและพัฒนาชุมชน แต่ประชาชนชาวบ้านได้กระทำมาเป็นเวลา นานาน ตั้งแต่ เริ่มมีการอยู่เป็นกลุ่มคน เป็นหมู่บ้าน เพียงแต่ไม่มีรูปองค์กรการพัฒนาอย่างแน่นอนและเด่นชัดเท่า นั้น พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา นอกจากจะสั่งสอนทางธรรมให้แก่ประชาชนแล้วก็ได้ทำหน้าที่ใน การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ ตลอดมา และเมื่อมีการเผยแพร่ศาสนาคริสต์เข้ามาในประ- เทศไทย ก็ได้มีการสอนศาสนาพร้อมทั้งทำการพัฒนาหมู่บ้าน แต่ยังมีได้กระทำในรูปขององค์กร

เพื่อการพัฒนาโดยตรง นอกจากองค์กรที่เกิดขึ้นจากทางศาสนาแล้ว จากสภาพความยากจน ความไม่รู้ และโรคภัยไข้เจ็บที่ปรากฏอยู่ในสังคมชนบท ก็ได้มีกลุ่มคนทางภาคเอกชน ซึ่งมีศรัทธา ต่อการพัฒนาชุมชนกลุ่มหนึ่ง ได้ปรึกษาร่วมความคิดหาวิธีที่จะยกระดับความเป็นอยู่ของชาวชนบทให้ สูงขึ้นด้วยการช่วยเหลือชาวบ้านให้รู้จักช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงร่วมกันจัดตั้งองค์ การกุศล ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการ เมือง และไม่แสวงหาผลกำไร เช่น มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประ- เทศไทย และอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๐ ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทที่จังหวัด ชัยนาท อุทัยธานี และนครสวรรค์

งานพัฒนาชนบทขององค์กรพัฒนาภาคเอกชนก็ได้ขยายตัวและปฏิบัติการในพื้นที่เพิ่มมาก ขึ้นจากการเริ่มต้นเมื่อสองทศวรรษที่แล้ว จนกระทั่งในปัจจุบันนี้มีอยู่ประมาณ ๑๑๓ องค์กร (โครง การอาสาสมัครเพื่อสังคม ๒๔๒๗ : สารบัญ) รัฐบาลได้ให้ความสำคัญแก่ภาคเอกชนในการร่วม กันพัฒนาประเทศและสังคม ซึ่งได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ ทาง ด้านต่าง ๆ เช่น ในบทที่ ๒ เรื่องสรุปประเด็นปัญหาหลักและจุดประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ ในประการที่ ๖ ระบุว่า "การระดมความร่วมมือจากเอกชนเพื่อให้ มีการแปลงแผนไปสู่ภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง จำเป็นต้องมีการจัดระบบการประสานระหว่างภาค รัฐบาลและภาคเอกชนเพื่อร่วมมือในการบริหารการพัฒนาและแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชาติร่วมกัน โดยจัดวางแผน เฉพาะเรื่องที่ภาครัฐบาลและภาคเอกชนจะประสานการปฏิบัติงานร่วมกัน" (สำนัก งานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี ๒๕๒๔ : ๑๔)

ในปัจจุบันองค์กรพัฒนาภาคเอกชนได้ขยายหน่วยงานและจัดตั้งเป็นองค์กรต่าง ๆ ทั้งใน รูปแบบมูลนิธิ สมาคม ชมรม โครงการ ฯลฯ ทำการดำเนินการพัฒนาสังคมทั้งในชนบทและ เมือง มีลักษณะการทำงานหลายรูปแบบและหลายลักษณะงาน เช่น เกี่ยวกับ เด็ก สตรี สหกรณ์ การเกษตร สาธารณสุข การปกครอง วัฒนธรรมประเพณี ศาสนา เช่น สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินงานทางด้านงานสวัสดิการครอบครัวและเด็ก งานกิจกรรมเยาวชน งานส่งเสริมศีลธรรมและจิตใจ งานช่วยเหลือการศึกษาเด็กยากจน ฯลฯ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก ทำโครงการค่าน้องผู้พิการไทย มีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือเด็กขาดอาหารในชนบท สภาคาทอลิกแห่ง ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาทำโครงการพัฒนาตามศูนย์สังคมพัฒนาสังคมชนบทต่าง ๆ เช่น ธนาคาร ข้าว ธนาคารควาย โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการที่ดินเพื่อการเกษตร ฯลฯ มูลนิธิการศึกษา เพื่อชีวิตและสังคมดำเนินงานทางด้านการศึกษา เช่น การให้ทุนเด็กโดยผ่านกรรมการท้องถิ่น เข้า

ร่วมโครงการพัฒนาหมู่บ้านชายแดน จังหวัดสุรินทร์ โครงการชาวเขา ฯลฯ เป็นต้น

จึงเห็นได้ว่า บทบาทขององค์กรพัฒนาภาคเอกชนทั้งในส่วนการพัฒนา เมืองและชนบท ได้ขยายงานอย่างกว้างขวาง แม้อาจจะยังไม่สามารถเทียบเคียงกับการพัฒนาอันเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐบาล แต่ก็เป็นส่วนสำคัญในการประสานงานเพื่อการพัฒนาประเทศร่วมกัน อีกทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๕ บทที่ ๖ เรื่องการระดมความร่วมมือจากภาคเอกชน ใน ๒.๓ เรื่อง ประเด็นยุทธศาสตร์ว่า "ขาดการศึกษาและวิจัยรูปแบบสถาบันภาค เอกชนที่มีอยู่ว่าจะสามารถพัฒนาให้เป็น เครื่องมือของรัฐได้มากน้อยเพียงใด และรัฐจำเป็นต้องมีส่วนช่วยเหลือในลักษณะใดบ้าง" (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ๒๕๒๕ : ๔๑๔)

ในการจัดโครงการพัฒนาชนบทขององค์กรพัฒนาภาค เอกชน แม้ว่าจะได้รับการวางแผนอย่างรอบคอบ มีรูปธรรมการปฏิบัติสักเพียงใดก็ตามก็เช่นเดียวกับการทำงานทุกหน่วยงาน ความสำเร็จตามแผนการจะขึ้นอยู่กับกลไกการทำงานที่สำคัญยิ่งก็คือ บุคคลากรเจ้าหน้าที่ส่วนต่าง ๆ ที่จะเป็นตัวกระทำให้แผนนั้น ๆ สำเร็จได้ประกอบกับการปฏิบัติงานพัฒนาในชนบทต้องมีความละเอียดอ่อนต่อปรากฏการณ์ ค่อนข้างต่าง ๆ บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่จะต้องมีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการ และทักษะการปฏิบัติ จึงต้องมีหลักและวิธีการพัฒนาบุคคล เพื่อ เป็นสิ่งที่เอื้อให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ได้ดียิ่งขึ้น

หลักและวิธีการพัฒนาบุคลากรที่มีแผนปฏิบัติกันประการหนึ่งในองค์กรพัฒนาภาค เอกชนก็คือ การฝึกอบรม โดยบางองค์กรมีหน่วยงานที่ทำงานด้านการฝึกอบรมโดยเฉพาะ บางโครงการก็อาจจัดขึ้น เป็นครั้งคราวโดยขอความร่วมมือจากองค์กรพัฒนาภาค เอกชนด้วยกันตลอดจนนักวิชาการในสถาบันการศึกษาชั้นสูง

จากการศึกษาเอกสารการฝึกอบรมขององค์กรพัฒนาภาค เอกชนต่าง ๆ พบว่า กระบวนการฝึกอบรม เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการทำงานพัฒนาชนบทซึ่งสามารถแยกลักษณะ การฝึกอบรม เป็น ๒ ลักษณะคือ การฝึกอบรมชาวบ้าน และการฝึกอบรมนักพัฒนา ซึ่ง เป็น เจ้าหน้าที่ขององค์กร เพื่อจะเข้าไปปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบท

ในการฝึกอบรมระดับนักพัฒนา พบว่า เนื่องจากแนวความคิดการทำงานด้านการพัฒนาชนบท ยังไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนถึงความเหมาะสมกับสภาพสังคมชนบทไทย แต่มีแนวความคิดพัฒนา กว้าง ๆ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับจากประเทศทางตะวันตกอันมีวัฒนธรรมแตกต่างกันเป็นพื้นฐาน ประกอบกับองค์กรพัฒนาภาคเอกชนไม่มีโครงสร้างใหญ่โต การวางแผนการฝึกอบรมจึงมุ่งเน้นไปทาง เนื้อหาวิชาการมากกว่าทางด้านบริหาร ส่วนเทคนิควิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรมจะ เน้นการเข้าไปมี ชีวิตอยู่ในชุมชนเพื่อเรียนรู้และศึกษาจากชุมชน เข้าใจวิถีชีวิตของชาวบ้าน รายละเอียดของปัญหาใน หมู่บ้าน ฯลฯ และฝึกฝนเปลี่ยนแปลงตนเอง อันเป็นหลักการ เรียนรู้ใช้ชุมชนเป็นห้องเรียนโดยมีชั้น ตอนการฝึกอบรมคือ ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ศึกษาในชุมชน แล้วนำเอาประสบการณ์ทั้ง ๒ ชั้นตอน มาสรุปอภิปราย โดยยึดผู้เข้าฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

โครงการประสานความร่วมมือพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นโครงการพัฒนาของภาค เอกชน ที่มุ่งประสานความร่วมมือจากภาครัฐบาลและภาค เอกชน เพื่อทำการพัฒนาหมู่บ้านในกิ่งอำเภอนาทายและอำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ ๔๖ % ของพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ อันเป็น พื้นที่ที่ถูกกำหนดเป็น เขตยากจนและ เร่งพัฒนา เป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็น ปัจจัยการผลิตที่สำคัญคือ ดิน แหล่งน้ำ และป่าไม้ ให้เกิดผลต่อการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ (ส่วนที่ ๔ บทที่ ๔ การพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔) มีหลักการแผนการดำเนินงานคือ มีเป้าหมายของโครงการว่าจะยกระดับมาตรฐานชีวิต ของประชากรในทุ่งกุลาร้องไห้ผ่านกระบวนการพึ่งตนเองและปรับใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นทั้งคนและ วัตถุ และมีวัตถุประสงค์ เช่น ส่งเสริมและสนับสนุนการบริการขั้นพื้นฐานทางด้านอนามัยและการ ศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ปรับปรุงผลผลิตผลการเกษตรและกิจกรรมส่งเสริมรายได้ต่าง ๆ และสนับสนุนให้ชาวบ้านหรือองค์กรท้องถิ่นมีความสามารถในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านโดยแนว ทางของการพึ่งตนเองโดยการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น

โครงการประสานความร่วมมือพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้ ได้ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงาน แก่เจ้าหน้าที่สนามโดยระบุไว้ว่า "ผู้ปฏิบัติงานประจำจะทำงานในหมู่บ้านใช้ชีวิตร่วมกับชาวบ้าน ในชุมชน ดังนั้นคุณสมบัติจะต้องเป็นผู้ที่มีความ เข้าใจชีวิตของชาวบ้านในชุมชนและรักการทำงาน ร่วมกับชาวบ้าน ทางโครงการจะจัดการฝึกอบรมพิเศษให้กับผู้ปฏิบัติงานก่อนลงทำงานในหมู่บ้าน" (แผนแม่บทโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้ ๒๕๒๖ : ๗)

ผู้วิจัยได้ใช้หลักการศึกษาคู่มือของ Malcolm S. Knowles (ทฤษฎี Androgogy) เพื่อทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาหุ่่งกูลาร์องให้ ทั้งนี้เพราะว่าโครงการให้ความสำคัญการฝึกอบรมก่อนการปฏิบัติการ (Pre-Service Training) โดยมีหลักการให้เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้สภาพที่แท้จริงของชุมชนที่จะได้ลงปฏิบัติงาน ใช้ประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งมีการเรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะของผู้ใหญ่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ศึกษากระบวนการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาหุ่่งกูลาร์องให้เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักการศึกษาคู่มือในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร กลยุทธ์ เทคนิค และทรัพยากรการเรียนรู้ว่ามีลักษณะอย่างไร เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาชนบทในด้านการฝึกอบรม และการศึกษาคู่มือต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักการศึกษาคู่มือในการศึกษากระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร กลยุทธ์ เทคนิค และทรัพยากรการเรียนรู้ สำหรับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พัฒนาชนบทของโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาหุ่่งกูลาร์องให้

๒. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสอดคล้องและความสัมพันธ์ด้านหลักสูตร กลยุทธ์ เทคนิค และทรัพยากรการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนการสอนสำหรับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พัฒนาชนบทของโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาหุ่่งกูลาร์องให้ตามเกณฑ์การศึกษาที่ประยุกต์เชิงรูปธรรมจากหลักการศึกษาคู่มือของ Malcolm S. Knowles

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การศึกษาการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาหุ่่งกูลาร์องให้จะศึกษาการประยุกต์หลักการศึกษาคู่มือด้านกระบวนการเรียนการสอน เฉพาะเรื่องหลักสูตร กลยุทธ์ เทคนิค และทรัพยากรการเรียนรู้

๒. การศึกษาประยุกต์หลักการศึกษาคู่มือในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร กลยุทธ์ เทคนิค และทรัพยากรการเรียนรู้ในการฝึกอบรมครั้งนี้ จะได้ทำการศึกษาเฉพาะขั้นเริ่มต้นกระบวนการสร้างหลักสูตร การฝึกอบรมจนกระทั่งสิ้นสุดการฝึกอบรม เนื่องจากเวลาจำกัดจึงไม่รวมถึงขั้นตอนการประเมินและติดตามผล

๓. การศึกษาการประยุกต์หลักการศึกษาคู่ใหญ่ในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร กลยุทธ์ เทคนิค และทรัพยากรการเรียนรู้ในการฝึกอบรมครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้

๔. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย เป็นผู้ประยุกต์หลักการศึกษาคู่ใหญ่ในการศึกษากระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร กลยุทธ์ เทคนิคและทรัพยากรการเรียนรู้ สำหรับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พัฒนาชนบทของโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้ โดยออกทำงานฝึกอบรมมิได้เป็นผู้ประยุกต์หลักการศึกษาคู่ใหญ่

ข้อตกลงเบื้องต้น

การปฏิบัติงานใด ๆ ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นไปตามมติในที่ประชุมของการฝึกอบรม โดยงานวิจัยไม่ได้เป็นตัวแปรที่มีผลต่อการฝึกอบรม

คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

หลักการศึกษาคู่ใหญ่ หมายถึง การช่วยให้ผู้ใหญ่ได้เรียนรู้ (Andragogy) ของ Malcolm S. Knowles ซึ่งประกอบด้วยสมมุติฐานเบื้องต้น (Assumptions) ๔ ข้อคือ มโนภาพต่อตนเอง (Self-concept) ประสบการณ์ เป็นแหล่งทรัพยากรอันมีค่า (Experience) ผู้ใหญ่พร้อมที่จะเรียนรู้เมื่อรู้สึกว่าเป็นสิ่งจำเป็น (Readiness) และแนวโน้มต่อการเรียนรู้ (Orientation to learning)

กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์อันจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะความสามารถ ทัศนคติและค่านิยมที่ดี

หลักสูตร หมายถึง การจัดลำดับเนื้อหาต่าง ๆ ในการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ของโครงการประสานความร่วมมือพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้

กลยุทธ์	หมายถึง	วิธีการจัดขั้นตอนของกิจกรรมการ เรียนรู้ในการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ของโครงการ ประสานความร่วมมือพัฒนาหุ้ง- กุลาร้องไห้
เทคนิค	หมายถึง	วิธีการในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ในการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ของโครงการ ประสาน ความร่วมมือพัฒนาหุ้งกุลาร้องไห้
ทรัพยากรการเรียนรู้	หมายถึง	บุคคล สถานที่ และสื่อทางการศึกษาต่าง ๆ ที่จะ เป็น ประโยชน์ต่อผู้เข้าฝึกอบรมในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของโครงการ ประสานความ ร่วมมือพัฒนาหุ้งกุลาร้องไห้
เจ้าหน้าที่พัฒนาชนบท	หมายถึง	เจ้าหน้าที่ในโครงการ ประสานความร่วมมือพัฒนาหุ้งกุ- ลาร้องไห้ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายผู้จัดการสนาม ผู้ช่วยผู้จัดการสนาม เจ้าหน้าที่ประจำหมู่บ้าน
เจ้าหน้าที่ประจำหมู่บ้าน	หมายถึง	เจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในหมู่บ้านในความรับผิดชอบของ โครงการ ประสานความร่วมมือพัฒนาหุ้งกุลาร้องไห้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ประจำหมู่บ้านสวายโคต สัมโฮง ดอนหม่วย ดอนสำราญ ทนองพลับ และปลาคุณ
ประชุมอบรม	หมายถึง	การประชุมศึกษาหัวข้อหรือเรื่องต่าง ๆ ในการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ของโครงการ ประสานความร่วมมือพัฒนาหุ้งกุ- ลาร้องไห้
คณะทำงานฝึกอบรม	หมายถึง	ผู้ดำเนินการฝึกอบรมจากชมรมศิษย์เก่าบูรณะชนบทและ เพื่อน
องค์กรพัฒนาภาค เอกชน	หมายถึง	กลุ่มบุคคลที่รวมกันจัดตั้ง เป็นองค์กร ทำการพัฒนาสังคม ในชนบทและ เมืองโดยมิได้แสวงหาผลกำไรจากโครงการ

หรือกิจกรรมนั้น ๆ ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลและ เอกชนทั้งในและนอกประเทศ มีการดำเนินการเป็นอิสระ แต่อยู่ภายใต้กฎหมายของประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. สามารถนำไป เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการจัดการฝึกอบรมของ เจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลและภาค เอกชน
๒. ได้ทราบถึงหลักการศึกษาคู่ใหญ่ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติว่า เป็นจริงมากน้อย เพียงไร
๓. เป็นแนวทางในการจัดฝึกอบรมให้กับองค์กรพัฒนาภาค เอกชนได้ปรับปรุงแก้ไข เพื่อประสิทธิภาพการฝึกอบรมครั้งต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย